

Hållbarhetsrapport 2018

SMA Mineral Norra Europa – Hållbarhetsrapport 2018

Affärsidé

SMA Mineral med dotterbolag verkar i Sverige, Finland, Norge och Estland. Affärsidén är förädling av stenmaterial, i huvudsak, men inte begränsat till karbonatsten. Förädlingen ska vara värdeskapande för alla intressenter i vid mening. D.v.s. ägare, anställda, anställdas anhöriga, kunder, leverantörer, närboende som påverkas av verksamheten, föreningar och samhället i stort.

Förädlingen av stenråvara innefattar losshållning, krossning, siktning och i förekommande fall bränning av karbonatsten till bränd kalk och dolomit. Även släckt kalk produceras och brytning och förädling av kiselrika mineraler.

Produkterna transporteras till konsumenter med lastbil, järnväg och båt. Produkterna används bland annat inom stål-, pappers- och massaindustri, bygg- och anläggningsindustri. Tillkommer gör att bolagets produkter har en positiv påverkan på luft- och vattenmiljö inom flera användningsområden, till exempel då de används för rening av rökgaser och vatten, eller när produkterna, för att motverka försurning, sprids till mark samt i sjöar och vattendrag.

Riskhantering

Risker inom miljö, sociala förhållanden och korruption värderas och bevakas bland annat genom att interna och externa revisioner kopplade till ledningssystemen ISO 9001 (kvalitet) och ISO 14001 (miljö) genomförs. Vidare, ekonomisk redovisning och redovisningen av koncernens utsläpp av växthusgaser kontrolleras av externa revisorer. Därtill deltar representanter från ledningen i årliga arbetsplatsträffar där en bred representation av personalen deltar. Detta med syfte att årligen analysera den lokala verksamheten utifrån olika aspekter av verksamheten så som ekonomi, anläggningarnas prestanda inklusive risker inom arbetsmiljö, sociala förhållanden, miljö, teknik med mer. Faktorernas påverkan på t.ex. kundförhållanden och resultat analyseras, handlingsprogram prioriteras och fastläggs i arbetsgrupper där ledningspersoner deltar. Revisioner och verksamhetsanalyser dokumenteras skriftligt. Koncernens ledningspersoner är på så vis engagerade i löpande verksamhet och återrapporterar till övrig ledningsgrupp om lokala förhållanden och eventuella avvikelser.

Ledningsgruppen gör vidare årliga avstämningar av måluppfyllelse av indikatorer avseende ekonomi, förbrukningstal, miljöprestanda, mål avseende arbetsmiljö.

Miljöriskanalyser utgör en naturlig del av lagstadgade tillståndprocesser för företagets olika verksamheter. Därutöver finns koncernens miljörisker och påverkan utvärderad i separat analys. Den dominerande miljöpåverkan av koncernens verksamhet utgörs av utsläpp av växthusgaser i form av koldioxid. Koncernen är en del av Europeiska Unionens handelssystem för växthusgaser. Utsläpp av koldioxid mäts, blir som ovan nämnts reviderade av extern part, och rapporteras till myndigheter.

Övriga miljörisker såsom buller, utsläpp av t.ex. stoft till luft, eller utsläpp till vatten regleras i miljötillstånd. Efterlevnad av tillståndsvillkor utvärderas genom egenkontroll och följs årligen upp av tillsynsmyndigheter. Eventuella störningar avseende sådana faktorer är att betrakta som lokala och de är kortvariga i de få fall med korta perioder där av myndigheter fastlagda begränsningsvärden inte kan innehållas. Sådan störning är vanligtvis helt utan risk för människa och miljö och betraktas därför

som mindre allvarlig störning. Utsläppen mäts, ställs som nämnts i relation till referensdokument rörande bästa tillgängliga teknik enligt BAT-slutsatser för cement och kalkindustri. Bolaget följer upp avvikelser, när begränsningsvärden temporärt inte kan innehållas och vidtar snarast möjligt relevanta motåtgärder.

Miljö

SMA Minerals miljöarbete styrs av en övergripande miljöpolicy samt även övergripande mål avseende miljö i en femårig planeringscykel. Koncernen är certifierat enligt miljöledningssystemet ISO 14001.

Brytning av stenråvara påverkar miljön genom att landskapsbilden påverkas irreversibelt där råvaran tas ut från naturen. Vidare påverkar verksamheten i samband med brytning omgivningarna med buller från maskiner och vibrationer i samband med sprängning. Omfattning av och metoder för brytningen riskvärderas avseende påverkan av olika miljöaspekter. Även lokala anläggningar där stenråvaran förädlas i olika processer som t.ex. krossning, malning, bränning och släckning provas och riskvärderas på samma sätt som täktverksamheten. Villkor för verksamheterna regleras i miljötillstånd, vilka beslutas av myndigheter efter prövning och värdering av miljökonsekvenser av verksamheten.

Förädling av karbonatstenar till bränd kalk och dolomit medför att koldioxid avgår till atmosfären från stenråvara och från de bränslen som används. Koncernen verkar inom det EU-gemensamma handelssystemet för växthusgaser och de lokala anläggningarna tilldelas utsläppsrätter i en omfattning som regleras av historiska produktionsnivåer, expansionsinvesteringar m.m. SMA Mineral Norra Europa släppte under 2018 ut ca 481.300 ton koldioxid. Mängden är preliminär, men verifieras via externa revisioner före slutrapportering till berörda myndigheter i de olika länder där koncernen verkar.

I koncernen används betydande mängder energi i form av olika bränslen. Dessa utgjordes 2018 till stor del av restgaser från näraliggande verksamheter samt av återvunna restoljor samt kol. Tillkommer gör en betydande användning av elenergi för att driva processerna. Koncernen omfattas i Sverige av lag om energikartläggning av stora företag. Rapportering till myndigheten har genomförts enligt regelverket, bland annat med uppgifter om historisk energiförbrukning och med sammanfattande rapporter som behandlar möjligheter till energibesparing i verksamheten.

Bränning av kalk- och dolomitsten innebär förutom utsläpp av koldioxid till atmosfären också utsläpp av luftföroreningar i form av t.ex. svaveldioxid, kväveoxider, koloxid, kolväten, tungmetaller och dioxiner. Varje anläggning har miljötillstånd där utsläppen av luftföroreningar riskvärderats och jämförts med luftkvalitetsnormer, bästa tillgängliga teknik enligt BAT-slutsatser för cement och kalkindustri och i förekommande fall för avfallsförbränningsanläggningar. Anläggningarna drivs 24 timmar/dygn och 330-365 dygn/år. Bolagets mål är att alla anläggningar ska uppfylla BAT-slutsatser avseende utsläpp och energiförbrukning vid normal drift så som Industriutsläppsdirektivet föreskriver. Antalet driftstörningar i reningsanläggningar som medför tillfälliga överskridanden av begränsningsvärden ska enligt koncernens övergripande målsättning vara färre än 3/år (antalet avser koncernens alla anläggningar).

Samtliga anläggningar uppfyller BAT-slutsatser avseende specifik energiförbrukning och utsläpp förutom att en scrubber i kalksläckare i Rättviks kalkverk inte med säkerhet uppfyller stoft enligt BAT

(20 mg/Nm³ vid normal drift). Dispens har sökts och erhållits för en nivå upp till 50 mg/Nm³ till 2019-06-31. Gasflödet och därmed mängd utsläppt stoft är litet. Ombyggnad av anläggningen för att nå 20 mg/Nm³ är enligt genomförd utredning komplicerad och kostsam. Bolaget har därför ansökt om en permanent dispens från BAT-nivå. Avvaktar myndigheternas beslut.

Antal anmälningar om korta överskridande av begränsningsvärden har under 2018 varit 2 stycken. Spill i samband med rengöring av en tank samt en sprucken hydraulslang på en kran har medfört mindre utsläpp av olja. Dessa utsläpp har sanerats. Inga avvikelser har i övrigt noterats avseende utsläpp till luft och vatten. Målet avseende max 3 kortvariga överskridanden av villkor har således innehållits.

Tillkommer att 3 riskobservationer avseende miljö har noterats och åtgärdats under 2018. Vidare att anläggning för vattenrening vid Svensk Oljeåtervinning i Västerås inte är tillräckligt driftsäker i förhållande till riktvärden, men den uppfyller gränsvärden med god marginal. Arbete pågår med syfte att innehålla dessa riktvärden.

Koncernen bidrar med ekonomiska och personella resurser till branschgemensam forskning genom Minfo. Vidare är bolaget engagerat i Centrum för hållbar produktion av cement och bränd kalk vid Umeå Universitet. I centret bedrivs forskning bland annat avseende framställning av kalk utan fossila bränslen. Vidare är bolaget engagerat i CO₂-hub Nordland i Norge som bedriver utvecklingsarbete rörande Carbon Capture and Storage, CCS.

Nedan återges i korthet övriga händelser och aktiviteter inom miljöområdet 2018.

- Tillståndsprocess för täkttillstånd Stucks på Gotland – Mark och miljödomstolen avlog i dom 2018 09 11 bolagets ansökan om täkttillstånd. Domen har överklagats till Högsta domstolen, HD som ännu inte meddelat om eventuellt prövningstillstånd.
- SMA har överklagat Regeringens beslut om utvidgning av Bästeträsk Natura 2000-område till Europadomstolen som 2018 07 05 meddelat att de inte prövar frågan då frågorna om tillstånd mm inte är slutligt avgjort i nationell rätt.
- Ansökan lämnades in 2018 11 02 avseende brytning av 900 kton/år kalksten i Klintehamn, Gotland.
- Proverperiod med utlastning av ca 90 kton kalksten från hamnen i Klintehamn har avslutats. Utlastning har bedrivits utan att negativ påverkan på miljö och omgivningar. Hamnen har nu tillstånd att hantera kalksten inom tillståndsgiven begränsning av total volym för alla godsslag, 325 kton.
- Ansökan lämnats in om utökat verksamhetsområde i Ristimaa, Finland.

SMA Mineral innehar nödvändiga tillstånd för verksamheten.

Sociala förhållanden

Koncernens värdegrund uttrycks i varumärket och olika policys, så som personalpolicy, policy rörande kränkande särbehandling, arbetsmiljöpolicy, inköpspolicy m.m. Dessa dokument klagör vikten av att alla aspekter av lagar och förordningar samt god affärsetik, d.v.s. alla former av konkurrensbegränsande åtgärder samt korruption är otillåtna. Koncernen och dess anställda ska verka för jämställdhet, etnisk mångfald och alla människors lika värde. Koncernen verkar för en säker arbetsmiljö och ska motverka psykisk ohälsa. SMA Mineral är verksamt i olika länder, men oavsett lokal lagstiftning ska bolagen och dess anställda verka för att verksamheten inte på något sätt kränker mänskliga rättigheter, bidra till barnarbete eller korruption.

Koncernens ledning har i arbetet med att ta fram och förankra koncernens varumärke betonat värdeorden, kompetens, pålitlighet, flexibilitet och nytänkande. Arbetet med att formulera varumärket och värdegrunden har bedrivits i en bred grupp som omfattade en hög andel, mer än 30 % av de anställda. Vidare presenteras och diskuteras varumärke och koncernens värdegrund årligen vid arbetsplatsträffar, ofta med ledningsrepresentant närvarande. Under värdeordet pålitlighet betonas ärlighet i form av laglydnad och att nolltolerans råder beträffande alla former av korruption och oskäligen förhållanden så som till exempel barnarbete. Ledningen är aktiv i affärsverksamheten, se separat avsnitt om riskhantering ovan. Ledningen har därmed god insyn och har inte funnit att förtroendet har missbrukats av någon av bolagets anställda.

Vid rekrytering av nya medarbetare ska, vid lika kompetens, mångfald avseende ålder, kön, etnicitet prioriteras. Koncernens anställda är huvudsakligen av manligt kön, se tabell nedan.

Land	2017 Antal	2017 Andel män %	2018 Antal	2018 Andel män %
Sverige	143	88	140	87
Norge	10	100	10	100
Finland	29	83	30	83
Estland	4	75	4	75
Totalt	186	88	184	87

Alla enheter ska arbeta förebyggande med systematiskt arbetsmiljöarbete. Detta genom att regelbundna skyddsronder genomförs och att nya arbetsuppgifter och processer ska analyseras avseende arbetsmiljörisker. I den svenska skyddskommittén är ledamöter från Norge och Finland adjungerade. Koncerngemensamt arbete drivs med syftet att lära av varandra och därmed utveckla och säkerställa en säker arbetsmiljö. Under 2018 har tre koncerngemensamma skyddskommittémöten hållits. I övrigt bedrivs arbetsmiljöarbetet lokalt.

Koncernen följer utvecklingen avseende olycksfall och jämför sig med Europeiska branschkollegor avseende LTI, vilket för 2018 blev 9,66 (LTI = antal olyckor med förlorad arbetstid/miljon arbetade timmar). Koncernens mål är att LTI ska vara mindre än 10. Medeltal för europeisk kalkindustri 2015 var 10,47. Ytterligare ett mål är att inget olycksfall med sjukskrivning mer än 4 timmar ska ske. Under 2018 rapporterades 3 olycksfall med sjukskrivning (1, 3 respektive 5 dagars sjukskrivning). Sistnämnda mål uppfylldes således inte. Därutöver rapporterades 13 olyckor utan sjukskrivning, 50 tillbud och 66 riskobservationer. Skyddskommittén avser sprida statistiken för 2018 brett i bolaget, samt driver frågan att statistiken ska användas och diskuteras på arbetsplatsträffar. Detta med syfte att öka medvetenheten om verksamhetens risker. Vidare att man lokalt resonerar om och vidtar lämpliga åtgärder för att sänka olyckstal ytterligare.

Koncernen bidrar till personalens friskvård genom att lämna ekonomiskt stöd till olika fysiska aktiviteter. Stödet anpassas efter lokala förhållanden på respektive verksamhetsorter.

I lokalsamhället stödjer koncernen delar av föreningslivet med ekonomiska bidrag.

Rapportens omfattning

Rapporten avser SMA Mineral Holding AB, organisationsnummer 556672-8191, med dess dotterbolag.

Persberg 2019-03-12

Daniel Juvél